

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 22. november 2017
Kontor: EU-retskontoret
Sagsbeh: Christian Yndal Erichsen
Sagsnr.: 2017-3051-0008
Dok.: 569359

Samlenotat vedrørende de sager inden for Justitsministeriets ansvarsområde, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg den 7.-8. december 2017

Side:

3-6	Punkt 1:	Interoperabilitet
7-9	Punkt 2:	Samarbejde mellem EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitiske missioner/operationer og RIA-agenturer
10-13	Punkt 3:	Terrorbekæmpelse: A) Højniveauekspertgruppe om radikaliserings, B) Styrket samarbejde mellem myndigheder
14-18	Punkt 4:	Logning
19-23	Punkt 5:	Kryptering
24-31	Punkt 6:	European Criminal Records Information System (ECRIS): A) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af et centralt system til be-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

stemmelse af, hvilke medlemsstater der ligger inde med oplysninger om straffedomme afsagt over tredjelandstatsborgere og statsløse personer (tredjelandstatsborgere) for at supplere og understøtte det europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre (ECRIS-TCN-systemet), og om ændring af forordning (EU) nr. 1077/2011, B) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets rammeafgørelse 2009/315/RIA for så vidt angår udveksling af oplysninger om tredjelandstatsborgere og det europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre (ECRIS), og om erstatning af Rådets afgørelse 2009/316/RIA*

- 32-41** Punkt 7: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om gensidig anerkendelse af afgørelser om indfrysning og konfiskation*
- 42-50** Punkt 8: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om rammer for forebyggende rekonstruktion, muligheden for en ny chance og foranstaltninger med henblik på mere effektive procedurer for rekonstruktion, insolvensbehandling og gældssanering og om ændring af direktiv 2012/30/EU

* Forslagene er fremsat efter TEUF, tredje del, afsnit V. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Lissabon-Traktaten, finder derfor anvendelse, hvilket indebærer, at foranstaltningerne ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark ("retsforbeholdet").

Dagsordenspunkt 1: Interoperabilitet

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. december 2017 forventes en statusredegørelse for fremdriften i Kommissionens arbejde med at udarbejde et forslag til en lovgivningspakke om interoperabilitet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side er man overordnet positiv over for tiltag, der kan øge interoperabilitet. Fra dansk side lægges vægt på, at det kommende forslag til en lovgivningspakke om interoperabilitet afspejler EU-medlemsstaternes retshåndhævende myndigheders behov for nødvendig og hensigtsmæssig adgang til de pågældende EU-systemer, samt at der udarbejdes én samlet persondatarettlig ramme for brug af EU-systemer. Det forventes, at man fra dansk side kan tage statusredegørelsen til efterretning.

2. Baggrund

Kommissionen besluttede i maj 2016 at etablere en højniveauekspertgruppe, som overordnet bl.a. skulle undersøge mulighederne for at øge informationsudvekslingen og interoperabiliteten (at flere databaser kan "tale" sammen) mellem EU og EU's medlemsstater under fuld overholdelse af fundamentale rettigheder på området for retlige og indre anliggender.

Højniveaugruppen blev nedsat med deltagelse af bl.a. eksperter fra samtlige 28 EU-medlemslande, associerede Schengen-lande, eksperter fra EU-organisationer, herunder bl.a. Europol, Frontex og EU's Agentur for Fundamentale Rettigheder, EU's antiterrorkoordinatør, samt den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse. Endvidere deltog bl.a. Europa-Parlamentets udvalg om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender (LIBE) som observatør.

Under højniveaugruppen blev der nedsat tre undergrupper: En undergruppe med fokus på forbedring af eksisterende systemer, en undergruppe med fokus på udvikling af nye systemer, og en undergruppe med fokus på at øge interoperabiliteten mellem systemer. Danmark deltog i undergruppen, som beskæftigede sig med udviklingen af nye systemer.

Højniveaugruppen afsluttede i maj 2017 sit arbejde og anbefalede bl.a., at der arbejdes frem mod tre instrumenter til at øge interoperabiliteten: 1) En europæisk søgeportal, så man kan søge i flere databaser ved én søgning, 2) en delt biometrisk sammenligningsmekanisme, så man med ét værktøj kan matche biometriske data på tværs af databaserne, og 3) et fælles identitetsregister, så samme identitetsdata ikke skal gemmes i hvert enkelt system.

Relevante databaser i den henseende omfatter bl.a. Schengen-informations-systemet (SIS), Interpols database over stjålne og bortkomne rejsedokumenter (SLTD) og Europols Informationsystem (EIS), det fremtidige "Entry-Exit System" (EES), som skal sikre indsamling af data og registrering af tredjelandsstatsborgeres grænsekrydsninger ved EU's ydre grænser samt det fremtidige "EU Travel Information and Authorisation System" (ETIAS), som skal bruges til at undersøge, om rejsende, der er fritaget for visumpligt, skal nægtes indrejse.

Kommissionen har siden arbejdet på at følge op på anbefalingerne. Lovgivningspakken fra Kommissionen forventes at indeholde: 1) En europæisk søgeportal, 2) en delt biometrisk sammenligningsmekanisme samt 3) et fælles identitetsregister. Desuden lægges der op til at samordne de forskellige retsgrundlag for databeskyttelse på tværs af retsakterne.

Det er umiddelbart forventningen, at forslaget i hvert fald delvist vil være omfattet af retsforbeholdet. Det er samtidig forventningen, at i hvert fald dele af forslaget vil være en udbygning af Schengen-reglerne.

EES og ETIAS forventes tidligst implementeret i 2020.

3. Formål og indhold

Det forventes, at formandskabet vil afgive en statusredegørelse for fremdriften i Kommissionens arbejde med at udarbejde et forslag til en lovgivningspakke om interoperabilitet. Det er Kommissionens ambition at fremsætte forslaget medio december 2017, men det kan ikke udelukkes, at lovgivningspakken først fremsættes primo 2018.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveau

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

Sagen vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. november 2017 – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side kan man generelt tilslutte sig behovet for øget interoperabilitet. Det forventes, at man fra dansk side kan tage statusredegørelsen om

fremdriften i Kommissionens arbejde med at udarbejde et forslag til en lovgivningspakke om interoperabilitet til efterretning.

Fra dansk side lægges vægt på, at det kommende forslag til en lovgivningspakke om interoperabilitet afspejler EU-medlemsstaternes retshåndhavende myndigheders behov for nødvendig og hensigtsmæssig adgang til de pågældende EU-systemer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Rådsmødedrøftelser om interoperabilitet er løbende blevet forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 2: Samarbejde mellem EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitiske missioner/operationer og RIA-agenturer

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resumé

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. december 2017 forventes det, at Kommissionen overordnet vil opfordre til at styrke samarbejdet mellem EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitiske missioner/operationer og EU-medlemsstaternes agenturer på området for retlige og indre anliggender. Fra dansk side er man overordnet positiv over for tiltag, der kan styrke samarbejdet i EU på dette område. Det forventes, at man fra dansk side kan tage punktet til efterretning. Fra dansk side lægges vægt på, at klassificerede oplysninger skal behandles særskilt og i overensstemmelse med national lovgivning og national sikkerhed.

2. Baggrund

Det er forventningen, at Kommissionen på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. december 2017 overordnet vil opfordre medlemslandene til at støtte op om en styrket EU-indsats på terrorbekæmpelsesområdet gennem øget samarbejde og informationsudveksling mellem EU-landenes militære aktører, civile og militære missioner og operationer i regi af CSDP, EU-landenes retshåndhævende myndigheder, EU-institutioner såsom Euro-pol samt vigtige samarbejdspartnere såsom USA og NATO.

3. Formål og indhold

Styrket samarbejde mellem EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitiske missioner/operationer (Common Security and Defence Policy, forkortet CSDP) og EU-medlemsstaternes agenturer på området for retlige og indre anliggender (Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystvagt samt Euro-pol) har været drøftet bl.a. på arbejdsgruppeniveau.

Overordnet drejer dette sig bl.a. om en styrket EU-indsats på terrorbekæmpelsesområdet gennem øget samarbejde og informationsudveksling mellem EU-landenes militære aktører, herunder i forbindelse med militæroperationer i regi af CSDP, EU-landenes retshåndhævende myndigheder, EU-institutioner (Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystvagt samt Europol) samt vigtige samarbejdspartnere, herunder USA og NATO.

I EU's globale strategi fra 2016, EU's fornyede sikkerhedsstrategi samt den europæiske sikkerhedsdagsorden fra april 2015 fremhæves bl.a. behovet for at overveje sammenhængen mellem EU's interne og eksterne sikkerhed, herunder i forhold til at forbedre samarbejdet mellem CSDP-missioner og -operationer og EU-medlemsstaternes agenturer på området for retlige og indre anliggender (Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystvagt samt Europol). En styrkelse af samarbejdet er bl.a. blevet fremhævet som en prioritet i indsatsen inden for både forebyggelse af irregulær migration og bekæmpelse af menneskesmugling i Maltaerklæringen fra februar 2017 samt i forhold til terrorbekæmpelse ved rådskonklusioner af 19. juni 2017 (udenrigsanliggender) vedrørende EU's eksterne indsats i forhold til terrorbekæmpelse.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveau

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

Sagen vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. november 2017 – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til punktet.

10. Generelle forventninger til andre landes holdning

Fra dansk side er man overordnet positivt indstillet over for tiltag, som kan styrke informationsudvekslingen og samarbejdet mellem EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitiske missioner/operationer og EU's grænse- og kystvagsagentur samt Europol. Fra dansk side kan man overordnet støtte, at EU i højere grad samtænker sine interne og eksterne sikkerhedsindsatser. Hvis Kommissionen opfordrer til at styrke dette samarbejde, forventes det, at man fra dansk side vil kunne tage punktet til efterretning.

Fra dansk side er der dog fokus på, at klassificerede oplysninger skal behandles særskilt og i overensstemmelse med national lovgivning og national sikkerhed. Derfor kan man fra dansk side ikke støtte eventuelle forslag, der måtte pålægge EU-medlemsstaterne obligatorisk og/eller automatisk udveksling af sådanne oplysninger.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Samarbejdet i EU på terrorbekæmpelsesområdet er løbende blevet forelagt Folketingets Europaudvalg. Udviklingen i EU's sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde blev senest forelagt Folketingets Europaudvalg den 10. november 2017.

Dagsordenspunkt 3: Terrorbekæmpelse

- A) Højniveauekspertgruppe om radikaliserings
- B) Styrket samarbejde mellem myndigheder

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. december 2017 forventes det, at Kommissionen overordnet bl.a. vil opfordre til at styrke samarbejdet i EU på terrorbekæmpelsesområdet. Det er endvidere forventningen, at Kommissionen vil fremlægge udkast til anbefalinger til drøftelse fra højniveauekspertgruppen om radikaliserings vedrørende det videre arbejde med forebyggelse af radikaliserings på EU-niveau, herunder om etablering af et EU-center for forebyggelse af radikaliserings. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side er man overordnet positiv over for tiltag, der kan styrke samarbejdet i EU på terrorbekæmpelsesområdet, herunder styrkelse af indsatsen mod radikaliserings på EU-niveau. Fra dansk side lægges der vægt på, at klassificerede oplysninger skal behandles særskilt og i overensstemmelse med national lovgivning og national sikkerhed. Det forventes, at man fra dansk side kan tage punktet til efterretning.

2. Baggrund

A) Højniveauekspertgruppe om radikaliserings

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. december 2017 er det forventningen, at Kommissionen vil fremlægge udkast til anbefalinger med henblik på drøftelse. Anbefalingerne er udarbejdet af højniveauekspertgruppen om radikaliserings, der blev oprettet i juli 2017, og forventes bl.a. at vedrøre styrkelsen af samarbejdet om forebyggelse og bekæmpelse af radikaliserings på EU-niveau, herunder etablering af et EU-center for forebyggelse af radikaliserings, som skal styrke indsatsen mod radikaliserings på EU-niveau.

B) Styrket samarbejde mellem myndigheder

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. december 2017 er det forventningen, at Kommissionen vil tage udgangspunkt i de overordnede konklusioner i evalueringen af EU's sikkerhedspolitik, der blev udgivet i juli 2017, og at Kommissionen i den forbindelse overordnet bl.a. vil opfordre til at styrke samarbejdet i EU på terrorbekæmpelsesområdet. Det kan i den forbindelse ikke udelukkes, at EU's anti-terrorkoordinatør, Gilles de Kerchove, vil berøre obligatorisk og/eller automatisk informationsudveksling mellem på den ene side EU, herunder Europol, og på den anden side samarbejdsfora og grupper for medlemsstaternes sikkerheds- og efterretningstjenester uden for EU-regi.

3. Formål og indhold

A) Højniveauekspertgruppe om radikaliserings

Kommissionen oprettede i juli 2017 en højniveauekspertgruppe om radikaliserings (High Level Commission Expert Group on Radicalisation). Ekspertgruppen har til formål at styrke indsatsen med forebyggelse og bekæmpelse af radikaliserings, der fører til voldelig ekstremisme og terrorisme, samt at forbedre koordinationen og samarbejdet mellem relevante aktører, herunder bl.a. medlemsstater, EU-institutioner og civile samfundsaktører mv.

Ekspertgruppens primære opgaver er at udarbejde principper og anbefalinger til udvikling af EU's arbejde med forebyggelse og bekæmpelse af radikaliserings, herunder både på EU- og nationalt plan, samt at vurdere, om der er behov for et mere struktureret samarbejde på EU-niveau. I den forbindelse har flere medlemsstater, herunder særligt Tyskland og Frankrig, opfordret til oprettelsen af et særskilt EU-center for forebyggelse af radikaliserings, der på EU-plan skal målrette og koordinere informations- og vidensudveksling samt yde rådgivning og støtte til medlemslande og civile samfundsaktører mv. Ekspertgruppen har derfor fået til opgave at undersøge behovet for og merværdien i oprettelsen af dette EU-center.

B) Styrket samarbejde mellem myndigheder

I juli 2017 udgav Kommissionen en evaluering af EU's tiltag på terrorbekæmpelsesområdet.

Evalueringen blev indledt i december 2016 med henblik på grundigt at undersøge relevansen og effektiviteten af EU's politikker og instrumenter til støtte for medlemsstaternes indsats mod terrorisme og radikaliserings, organiseret kriminalitet og cyberkriminalitet. Evalueringen undersøgte de tiltag,

der er iværksat på EU-plan inden for intern sikkerhed, på grundlag af interne analyser foretaget af Kommissionens tjenestegrene, spørgeundersøgelser blandt medlemsstaternes myndigheder og EU-agenturer samt en åben dialog med en bred vifte af berørte parter, herunder Europa-Parlamentet, de nationale parlamenter, civilsamfundet, tænketanke, den akademiske verden og brancheorganisationer.

Evalueringen viste ifølge Kommissionen overordnet set et positivt resultat og bekræfter tilslutningen til og relevansen af de vigtigste instrumenter inden for EU's sikkerhedspolitik, men den afslørede også nogle udfordringer og mangler, som hæmmer det praktiske samarbejde i sikkerhedsunionen. Det omfatter ifølge Kommissionen bl.a. nødvendigheden af yderligere at udvikle og tilpasse de eksisterende politikker og redskaber for effektivt at håndtere den stigende terrortrussel, hvilket også fremgår af Det Europæiske Råds konklusioner af 22.-23. juni 2017, G20-handlingsplanen om terrorbekæmpelse af 7. juli 2017 og G7-erklæringen fra topmødet i Taormina om bekæmpelse af terrorisme og voldelig ekstremisme af 26. maj 2017.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. november 2017 – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser af de øvrige medlemsstaters holdninger til punktet om terrorbekæmpelse.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side kan man generelt tilslutte sig behovet for at styrke samarbejdet i EU på terrorbekæmpelsesområdet, herunder i forhold til forebyggelse af radikaliserings. Hvis Kommissionen som forventet overordnet bl.a. vil opfordre til at styrke samarbejdet i EU på terrorbekæmpelsesområdet, herunder i forhold til forebyggelse af radikaliserings, forventes det, at man fra dansk side vil kunne tage punktet til efterretning. Det er umiddelbart forventningen, at man fra dansk side vil kunne støtte anbefalingerne fra højniveauekspertergruppen om radikaliserings, herunder etablering af et EU-center for forebyggelse af radikaliserings.

Fra dansk side støtter man initiativer, der kan medvirke til at styrke informationsudvekslingen mellem medlemsstaternes myndigheder med henblik på at forebygge og bekæmpe terrorisme, herunder at øge medlemslandenes bidrag til Europol-databaser og på at sikre Europol adgang til relevante EU-databaser. Fra dansk side er der dog fokus på, at klassificerede oplysninger skal behandles særskilt og i overensstemmelse med national lovgivning og national sikkerhed. Derfor kan man fra dansk side ikke støtte eventuelle forslag, der måtte pålægge EU-medlemsstaterne obligatorisk og/eller automatisk udveksling af sådanne oplysninger med EU, herunder Europol.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Samarbejdet i EU på terrorbekæmpelsesområdet, herunder i forhold til forebyggelse af radikaliserings, er løbende blevet forelagt Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 4: Logning

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. december 2017 forventes en drøftelse af nogle overordnede principper for det videre arbejde i den arbejdsgruppe, som blev nedsat på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28.-29. marts 2017 med henblik på at drøfte konsekvenserne af EU-Domstolens dom af 21. december 2016 om de britiske og svenske logningsreglers forenelighed med EU-retten (Tele2-sagen). Idet der er tale om en drøftelse af retningen for det videre arbejde i arbejdsgruppen, har punktet hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser eller rejser spørgsmål i relation til nærhedsprincippet. Fra dansk side tager man dommen i Tele2-sagen til efterretning og ønsker i videst muligt omfang at finde fælles løsninger sammen med de andre EU-lande og EU-Kommissionen på, hvordan logningsregler kan indrettes fremadrettet. Regeringen lægger i den forbindelse vægt på at sikre de nationale myndigheders fortsatte adgang til loggede oplysninger i videst muligt omfang inden for EU-rettens grænser.

2. Baggrund

EU-Domstolen har ved dom af 21. december 2016 i de forenede sager C-203/15 og C-698/15 (Tele2-dommen) om de britiske og svenske logningsreglers forenelighed med EU-retten bl.a. udtalt, at en generel og uddifferentieret logning af alle lokations- og trafikoplysninger om alle borgere mv. er i strid med EU-retten.

En række medlemsstater – herunder Danmark – har på baggrund af Tele2-dommen fundet det nødvendigt at overveje, hvilke tilpasninger af deres nationale logningsregler, der er behov for i lyset af EU-domstolens dom i Tele2-dommen.

Der blev på den baggrund nedsat en arbejdsgruppe på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28.-29. marts 2017 med henblik på at drøfte konsekvenserne af EU-Domstolens dom i Tele2-sagen.

3. Formål og indhold

Formandskabet har lagt op til en drøftelse af nogle overordnede principper for det videre arbejde i arbejdsgruppen om konsekvenserne af EU-Domstolens dom i Tele2-sagen. Det forventes, at det vil blive foreslået at arbejde videre med løsningsmodeller, der har fokus på at begrænse mængden af oplysninger, der logges, til det strengt nødvendige, på strenge regler om myndighedernes adgang til loggede oplysninger, på begrænsning af opbevaringsperioderne for loggede oplysninger og på sikkerhedsforanstaltninger for opbevaring af loggede oplysninger.

Det er endvidere muligt, at der vil være en foreløbig drøftelse af, om arbejdsgruppens arbejde skal munde ud i et fælles produkt – f.eks. et fælles sæt retningslinjer for, hvordan nationale logningsregler kan udarbejdes – eller om arbejdsgruppens foreløbige arbejde giver anledning til nærmere overvejelser om at udarbejde et EU-instrument vedrørende logning.

Det bemærkes i den forbindelse, at såfremt der på et senere tidspunkt bliver tale om at udarbejde et egentligt EU-instrument vedrørende logning, vil sagen kunne være omfattet af Danmarks retsforbehold afhængigt af forslagets hjemmelsgrundlag.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Sagen har ikke været forelagt Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Der er tale om en drøftelse af retningen for det videre arbejde i arbejdsgruppen om konsekvenserne af EU-Domstolens dom i Tele2-sagen. Punktet rejser således ikke spørgsmål i relation til nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Efter retsplejelovens § 786, stk. 4, påhviler det udbydere af telenet eller telenetjenester at foretage registrering og opbevaring (logning) i 1 år af oplys-

ninger om teletrafik (tele- og internetkommunikation) til brug for efterforskning og retsforfølgning af strafbare forhold. Bestemmelsen blev indsat i retsplejeloven ved lov nr. 378 af 6. juni 2002 (anti-terrorpakke I) og trådte i kraft den 15. september 2007.

Med hjemmel i denne bestemmelse er der fastsat nærmere regler om logning i bekendtgørelse nr. 988 af 28. september 2006, som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 660 af 19. juni 2014, om udbydere af elektroniske kommunikationsnets og elektroniske kommunikationstjenesters registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik (logningsbekendtgørelsen).

Efter logningsbekendtgørelsen skal teleudbydere registrere og opbevare en række oplysninger om navnlig teletrafik for alle deres kunder i et år.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Drøftelsen af det videre arbejde i arbejdsgruppen om konsekvenserne af EU-Domstolens dom i Tele2-sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Det må dog forventes, at der i lyset af selve dommen i Tele2-sagen vil skulle foretages tilpasninger af de danske logningsregler.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Justitsministeriet er – bl.a. gennem deltagelse i arbejdsgruppens arbejde – fortsat ved at udrede dommens nærmere konsekvenser for de danske logningsregler.

8. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. november 2017 – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at være officielle tilkendegivelser om de andre landes holdninger.

Der er dog bred enighed blandt EU-landene om behovet for effektive logningsregler, der udgør centrale efterforskningsredskaber for de nationale politimyndigheder og efterretningstjenester.

Der forventes endvidere generelt opbakning til de foreslåede overordnede principper for det videre arbejde i arbejdsgruppen, der forventes skitseret af formandskabet.

Det bemærkes, at Kommissionen har tilkendegivet, at Kommissionen vil udarbejde retningslinjer for, hvordan nationale regler om logning fremadrettet kan indrettes i overensstemmelse med dommen. Kommissionen har tidligere tilkendegivet, at disse retningslinjer forventedes udarbejdet i efteråret 2017, men Kommissionen har nu tilkendegivet, at den agter at afvente arbejdet i arbejdsgruppen, hvori Kommissionen også deltager, før retningslinjerne udarbejdes.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side tager man dommen i Tele2-sagen til efterretning og ønsker i videst muligt omfang at finde fælles løsninger sammen med de andre EU-lande og Kommissionen på, hvordan logningsregler kan indrettes fremadrettet. Danmark lægger i den forbindelse vægt på at sikre de nationale myndigheders fortsatte adgang til loggede oplysninger i videst muligt omfang inden for EU-rettens grænser.

Danmark er på den baggrund positiv over for at arbejde videre ud fra de overordnede principper, der forventes skitseret af formandskabet.

Danmark vil endvidere lægge vægt på, at arbejdsgruppens arbejde munder ud i et konkret fælles produkt – som f.eks. et sæt retningslinjer og/eller et egentligt EU-retligt instrument om logning.

Danmark lægger endelig vægt på hurtig fremdrift i arbejdsgruppen, således at der hurtigst muligt kan foretages de nødvendige tilpasninger af logningsreglerne i Danmark og de øvrige EU-lande i lyset af dommen i Tele2-sagen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28.-29. marts 2017 og rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. juni 2017.

Dagsordenspunkt 5: Kryptering

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. december 2017 med henblik på en status fra Kommissionen om det igangværende arbejde vedrørende udfordringer for strafforfølgning i cyberspace i relation til anvendelsen af kryptering samt en politisk drøftelse heraf. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side lægges der vægt på, at de retshåndhavende myndigheder har gode muligheder for at efterforske, sikre beviser og retsaffølge kriminelle handlinger med grænseoverskridende elementer, herunder sager med cybercrime. Forudsat at det fremadrettede arbejdsspor i EU har fokus på den bedst mulige anvendelse af de gældende regler og redskaber for retligt samarbejde frem for udvikling af nye regler, er man fra dansk side positivt indstillet over for det videre arbejde. Det forventes, at man fra dansk side vil kunne tage Kommissionens status til efterretning.

2. Baggrund

Strafforfølgelse i cyberspace, herunder kryptering, har gennem en periode været drøftet på en række rådsmøder (retlige og indre anliggender).

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 9.-10. juni 2016 vedtog Rådet en række rådskonklusioner, som satte fokus på tre områder vedrørende forbedret strafforfølgelse af cybercrime. Disse områder vedrørte strømlining af procedurerne for gensidig retshjælp i straffesager, bl.a. ved at standardisere de formularer, der anvendes, muligheder for at forbedre samarbejdet med internetudbydere med henblik på lettere at kunne indhente oplysninger om f.eks. abonnenten bag en IP-adresse og jurisdiktionsregler, herunder om de nuværende jurisdiktionsregler er tilstrækkelige, navnlig i forhold til muligheden for at efterforske grænseoverskridende cybercrime. Som opfølgning på rådskonklusionerne iværksatte Kommissionen en række initiativer, herunder en konsultationsproces, der bl.a. involverede møder

med eksperter fra medlemsstaterne, akademikere og internetserviceudbydere.

På det uformelle rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 7.-8. juli 2016 blev bl.a. håndteringen af udfordringer i forhold til kryptering i forbindelse med strafforfølgelse i cyberspace drøftet.

I efteråret 2016 besvarede Europol og 25 medlemsstater et spørgeskema fra det daværende slovakiske formandskab vedrørende kryptering. På baggrund heraf pegede formandskabet på tre hovedudfordringer i relation til kryptering: 1) manglende teknisk kapacitet til at foretage dekryptering, 2) mangel på økonomiske ressourcer til at gennemføre dekryptering og 3) mangel på dekrypterings-personale. Endvidere anførte formandskabet, at der blandt medlemsstaterne var bred enighed om, at fokus bør være på praktisk orienterede tiltag frem for ny EU-lovgivning.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. december 2016 fremlagde formandskabet en fremskridtsrapport om opfølgning på rådskonklusionerne fra juni 2016 om forbedring af strafforfølgelse i cyberspace. Kommissionen oplyste endvidere, at Kommissionen i øvrigt fremadrettet ville have særligt fokus på mulighederne for forbedring af den tekniske ekspertise både på nationalt og på EU-plan. Rådet tog fremskridtsrapporten til efterretning. På samme rådsmøde drøftede Rådet tillige en rapport fra formandskabet om udfordringer med strafforfølgelse i cyberspace vedrørende brugen af krypteringsteknologier. Rådet tilsluttede sig den af formandskabet foreslåede fremadrettede tilgang, der tager udgangspunkt i fire trin.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 27.-28. marts 2017 orienterede Kommissionen om det igangværende arbejde vedrørende udfordringer for strafforfølgelsen i forhold til anvendelsen af kryptering.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. juni 2017 orienterede Kommissionen bl.a. om arbejdet vedrørende anvendelsen af kryptering i strafforfølgning. Det fremgik af orienteringen, at det var forventningen, at ekspertprocessen i forhold til spørgsmålet om kryptering ville fortsætte i de kommende måneder med henblik på en forventet fremlæggelse af resultaterne i løbet af anden halvdel af 2017.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. oktober 2017 blev Rådet orienteret om arbejdet med strafforfølgelse i cyberspace og kryptering, herunder om Kommissionens igangværende undersøgelser vedrørende

praktiske og juridiske aspekter og udfordringer forbundet med kryptering i straffesager. Kommissionens undersøgelser forventes afsluttet i maj 2018.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. december 2017 er sagen på dagsordenen med henblik på en status fra Kommissionen om det igangværende arbejde vedrørende udfordringer for strafforfølgning i cyberspace i relation til anvendelsen af kryptering samt en politisk drøftelse heraf.

3. Formål og indhold

Det fremgår af oplysninger fra Europol, at kryptering indgår i ca. 75 % af alle EU-sager vedrørende efterforskning af cybercrime. Der skelnes i den forbindelse mellem online og offline kryptering. Online kryptering vedrører typisk e-mail og sociale medier, herunder Whatsapp, Facebook og Skype. I denne type sager må efterforskningen oftest indstilles på grund af kryptering, medmindre internetserviceudbyderen samarbejder. Offline kryptering vedrører derimod f.eks. såkaldt harddiskkryptering, hvor et password hindrer de retlige myndigheder i at dekryptere indholdet af harddisken.

Arbejdet i ekspertprocessen vedrørende udfordringer for strafforfølgning i cyberspace i relation til anvendelsen af kryptering har taget udgangspunkt i den tilgang, der blev præsenteret af det daværende slovakiske formandskab på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. december 2016.

Tilgangen tager udgangspunkt i fire trin: 1) lancering af en refleksionsproces vedrørende udfordringerne med hensyn til kryptering og strafforfølgelse, 2) udforskning af mulighederne for at forbedre den tekniske ekspertise både på nationalt og på EU-plan i forhold til at imødegå de nuværende og fremtidige krypteringsudfordringer, 3) opfordring til medlemsstaterne om at anvende det nyoprettede European Judicial Cybercrime Network som forum for drøftelser om kryptering og 4) uddybning af de praktiske og operationelle aspekter af krypteringsrelaterede kurser for de retshåndhævende myndigheder i EU og forbedret kapacitetsopbygning.

De fire trin består således både i politiske initiativer og i praktiske tiltag, hvoraf sidstnævnte fokuserer på en styrkelse af Europols dekrypteringskompetencer, forbedring af ekspertise på EU og nationalt niveau og samarbejdet med private aktører.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. november 2017 – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes officielle holdninger til sagen.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side lægges der vægt på, at de danske myndigheder har gode muligheder for at efterforske, sikre beviser og retsforfølge kriminelle handlinger med grænseoverskridende elementer, herunder sager med cybercrime.

Forudsat at det fremadrettede arbejdsspor i EU har fokus på den bedste mulige anvendelse af de gældende regler og redskaber for retligt samarbejde

frem for udvikling af nye regler, er man fra dansk side positivt indstillet over for det videre arbejde.

Det forventes, at man fra dansk side vil kunne tage Kommissionens status til efterretning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. oktober 2017.

Dagsordenspunkt 6: European Criminal Records Information System (ECRIS)

A) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af et centralt system til bestemmelse af, hvilke medlemsstater der ligger inde med oplysninger om straffedomme afsagt over tredjelandstatsborgere og statsløse personer (tredjelandstatsborgere) for at supplere og understøtte det europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre (ECRIS-TCN-systemet), og om ændring af forordning (EU) nr. 1077/2011*

B) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets rammeafgørelse 2009/315/RIA for så vidt angår udveksling af oplysninger om tredjelandstatsborgere og det europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre (ECRIS), og om erstatning af Rådets afgørelse 2009/316/RIA*

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.

KOM(2016) 7 endelig

KOM(2017) 344 endelig

1. Resumé

Forslagene er omfattet af retsforbeholdet. Forslagene er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. december 2017 med henblik på at opnå en generel indstilling. Direktivforslaget blev fremsat af Kommissionen den 19. januar 2016 og har til formål at indføre et system, hvorved en medlemsstat hurtigt og effektivt kan finde ud af, om andre medlemsstater har registreret oplysninger om straffedomme vedrørende en given tredjelandstatsborger. Forordningsforslaget blev fremsat af Kommissionen den 29. juni 2017 med henblik på at supplere direktivforslaget. Forordningsforslaget fokuserer på at oprette og regulere et centralt ECRIS-TCN-

* Forslagene er fremsat efter TEUF, tredje del, afsnit V. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Lissabon-Traktaten, finder derfor anvendelse, hvilket indebærer, at foranstaltningerne ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark ("retsforbeholdet").

system, mens direktivforslaget regulerer den decentraliserede udveksling af oplysninger om straffedomme afsagt over tredjelandstatsborgere, der bør finde sted, efter at det via ECRIS-TCN-systemet er fastslået, hvilken medlemsstat der ligger inde med oplysninger om straffedomme. Det er regeringens vurdering, at forslagene er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Forslagene har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side er man overordnet positivt indstillet over for forslagene.

2. Baggrund

Det eksisterende europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre (ECRIS) er et elektronisk system til udveksling af oplysninger om straffedomme afsagt i medlemsstaterne til brug for straffesager og – hvis det er tilladt efter national ret – til brug for andre formål. Systemet er baseret på Rådets rammeafgørelse 2009/315/RIA og Rådets rammeafgørelse 2009/316/RIA.

ECRIS-systemet indebærer, at der kan opnås fuldstændige oplysninger om en EU-borgers tidligere straffedomme i den medlemsstat, hvori den pågældende person er statsborger. Hvis en EU-borger dømmes for et strafbart forhold i en anden medlemsstat, skal denne medlemsstat (domsstaten) fremsende oplysninger og ajourføringer vedrørende straffedomme til den medlemsstat, hvori den pågældende er statsborger. Statsborgerstaten skal lagre disse oplysninger og kan således efter anmodning fremlægge udtømmende og ajourførte oplysninger om egne statsborgeres tidligere straffedomme.

Det Europæiske Råd og Rådet har ved flere lejligheder understreget behovet for at forbedre ECRIS. På mødet i Det Europæiske Råd den 17.-18. december 2015 udtalte Det Europæiske Råd bl.a., at terrorangrebene i 2015 viste, at det haster med at forbedre relevant informationsudveksling om terroraktivitet, navnlig udvidelsen af ECRIS til også at omfatte tredjelandstatsborgere.

Kommissionen har ved KOM(2016) 7 endelig af 19. januar 2016 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets rammeafgørelse (2009/315/RIA) for så vidt angår udveksling af oplysninger om tredjelandstatsborgere og det europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre (ECRIS), og om erstatning af Rådets afgørelse 2009/316/RIA. Direktivforslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 82, stk. 1, litra d). Forslaget er dermed omfattet af retsforbeholdet, hvilket

indebærer, at forslaget ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark. Forslaget skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Kommissionen har ved KOM(2017) 344 endelig af 29. juni 2017 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af et centralt system til bestemmelse af, hvilke medlemsstater der ligger inde med oplysninger om straffedomme afsagt over tredjelandstatsborgere og statsløse personer (tredjelandstatsborgere) for at supplere og understøtte det europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre (ECRIS-TCN-systemet), og om ændring af forordning (EU) nr. 1077/2011. Forordningsforslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 82, stk. 1, litra d). Forslaget er dermed omfattet af retsforbeholdet, hvilket indebærer, at forslaget ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark. Forslaget skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Direktivforslaget er tidligere blevet drøftet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 9.-10. juni 2016, hvor der var bred opbakning til at arbejde videre med en ændret løsning i forhold til oprettelsen af et centralt elektronisk system til opbevaring af oplysninger om tredjelandstatsborgere (TCN). Der arbejdes således ikke længere på at skabe et decentraliseret system, men derimod et centraliseret system til opbevaring af bl.a. fingeraftryk fra TCN.

Forordningsforslaget er tidligere blevet drøftet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. oktober 2017, hvor navnlig spørgsmålet om håndtering af personer med dobbelt statsborgerskab og spørgsmålet om, hvilke strafferetlige overtrædelser der bør give anledning til registrering med fingeraftryk i ECRIS-TCN, blev drøftet.

3. Formål og indhold

Det er i dag muligt at udveksle oplysninger om tredjelandstatsborgeres strafbare forhold, men det forudsætter, at der anmodes om oplysninger fra alle medlemsstater. I modsætning hertil skal anmodninger vedrørende EU-statsborgere alene rettes til statsborgerstaten. Generelle anmodninger om oplysninger om tredjelandstatsborgere pålægger alle medlemsstater en administrativ byrde, herunder også de medlemsstater, der ikke har oplysninger om den pågældende tredjelandstatsborger.

I praksis afholder medlemsstaterne sig derfor fra at anmode om oplysninger om tredjelandsstatsborgere. Dette medfører, at medlemsstaterne udelukkende tager hensyn til strafferetlige oplysninger, der er registreret i deres nationale strafferegister.

På den baggrund er formålet med direktivforslaget og det supplerende forordningsforslag at indføre et system, hvorved en medlemsstats centrale myndighed hurtigt og effektivt kan finde ud af, om andre medlemsstater har lagret strafferetlige oplysninger om en given tredjelandsstatsborger.

Det fremgår af forordningsforslaget, at forslaget fokuserer på at oprette og regulere et centralt ECRIS-TCN-system, mens direktivforslaget regulerer den decentraliserede udveksling af oplysninger om straffedomme afsagt over tredjelandsstatsborgere, der bør finde sted, efter at det via ECRIS-TCN-systemet er fastslået, hvilken medlemsstat der ligger inde med oplysninger om straffedomme.

Såfremt begge forslag vedtages, vil der eksistere to særskilte retlige instrumenter, der regulerer både ECRIS og ECRIS-TCN-systemet: (1) ECRIS-rammeafgåelsen 2009/315/RIA som ændret ved direktivet og Rådets afgørelse 2009/316/RIA som erstattet af direktivet for så vidt angår de medlemsstater, der er bundet af direktivet, og (2) ECRIS-TCN-forordningen om oprettelse af det centraliserede ECRIS-TCN-system.

Det estiske formandskab har på et arbejdsgruppemøde om ECRIS den 18. juli 2017 tilkendegivet, at man arbejder hen imod at få forordningsforslaget vedtaget inden udgangen af 2017, og at det forventes, at systemet vil kunne være operationelt i 2019/2020.

Der er så vidt ses ikke tilkendegivet noget tilsvarende vedrørende direktivforslaget. Det bemærkes dog, at forslaget til direktiv og forslaget til forordning indholdsmæssigt hænger uløseligt sammen, og at det derfor er vanskeligt at forestille sig, at der skulle blive tale om forskellige tidsplaner for gennemførelse af de to retsakter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294) medlovgiver.

Europa-Parlamentets LIBE-udvalg har den 30. maj 2016 afgivet sin betænkning for så vidt angår direktivforslaget. Den 30. oktober 2017 har LIBE-udvalget afgivet udkast til sin betænkning til forordningsforslaget.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har i direktivforslaget anført, at en forbedring af det eksisterende system til udveksling af oplysninger fra strafferegistre om dømte tredjelandstatsborgere ikke kan sikres af medlemsstaterne. En fælles mekanisme, der tager sigte på en standardiseret, hurtig, koordineret og effektiv udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne, kræver fælles handling. Dette kan hverken opnås ensidigt på medlemsstatsplan eller bilateralt mellem medlemsstaterne. Det er derfor i sagens natur en foranstaltning, der skal gennemføres på EU-plan.

Kommissionen anfører i forordningsforslaget, at oprettelsen af et centralt system til udveksling af strafferegisteroplysninger om dømte tredjelandstatsborgere ikke kan sikres af medlemsstaterne, og at et fælles system, der tager sigte på en standardiseret, hurtig, koordineret og effektiv udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne, kræver fælles handling.

Det er regeringens vurdering, at forslagene ikke er i strid med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Rigspolitiet, som er ansvarlig for Kriminalregisteret, har med oprettelsen af ECRIS DK som en selvstændig del af Kriminalregisteret siden den 27. april 2012 modtaget, opbevaret og videregivet oplysninger om straffedomme i overensstemmelse med rammeafgårelsen om ECRIS. Denne behandling af oplysninger om straffedomme sker inden for rammerne af de generelle regler i persondataloven og lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger.

Behandling af oplysninger om straffedomme i Kriminalregisteret er nærmere reguleret i kriminalregisterbekendtgørelsen, som er udstedt i medfør af § 32, stk. 5, i persondataloven, § 16, stk. 4, i lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger og § 2 a, stk. 3, i politiloven, og som supplerer de generelle bestemmelser i persondataloven og lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger, herunder reglerne om behandling af oplysninger om bl.a. straffbare forhold.

Udenlandske afgørelser optages i Kriminalregisterets afgørelsesdel i medfør af retningslinjerne i kriminalregisterbekendtgørelsens bilag 1, hvoraf det bl.a. fremgår, at afgørelser truffet i de nordiske lande og i lande, der er medlem af Europarådet, vedrørende udenlandske statsborgere, der på gernings-tidspunktet har fast bopæl i Danmark, optages efter samme retningslinjer som danske afgørelser, såfremt Kriminalregisteret får underretning derom.

Afgørelser truffet i andre lande optages i de nævnte tilfælde, hvis de af Rigs-politichefen efter procesmåden og strafudmålingen skønnes at kunne side-stilles med danske afgørelser.

Videregivelse af oplysninger til offentlige myndigheder, herunder uden-landske myndigheder, er reguleret i kriminalregisterbekendtgørelsens kapi-tel 6. Efter begæring udsteder Rigspolitiet fuldstændige udskrifter af Krimi-nalregisteret om bestemte personer til udenlandsk politi, anklagemyndighed og domstole i de nordiske lande eller i lande, der er medlemmer af Europa-rådet, til brug for offentlige straffesager i udlandet.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslagene er som nævnt fremsat med hjemmel i TEUF artikel 82, stk. 1, litra d), og er således omfattet af Danmarks retsforbehold. Forslagene har derfor ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

En vedtagelse af forslagene har ikke økonomiske konsekvenser, idet forsla-gene er omfattet af Danmarks retsforbehold.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forslagene skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark, idet forslagene er omfattet af Danmarks retsforbehold.

Danmark deltager i dag i det eksisterende ECRIS-system, som er baseret på Rådets rammeafgørelse 2009/315/RIA af 26. februar 2009 om tilrettelæg-gelsen og indholdet af udvekslinger af oplysninger fra strafferegistre mel-lem medlemsstaterne og Rådets rammeafgørelse 2009/316/RIA af 6. april 2009 om indførelse af det europæiske informationssystem vedrørende straf-feregistre (ECRIS) i henhold til artikel 11 i rammeafgørelse 2009/315/RIA.

Forslagene vurderes ikke at få betydning for Danmarks deltagelse i det eksisterende ECRIS-system. Danmark vil på grund af retsforbeholdet ikke kunne benytte de nye muligheder, som forslagene lægger op til at give de øvrige medlemsstater i forhold til at opnå kendskab til andre medlemsstaters straffedomme mod tredjelandsstatsborgere.

8. Høring

Sagen har været i skriftlig høring i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. november 2017.

Direktivforslaget har endvidere været i høring hos Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Advokatrådet, Amnesty International, Danske Advokater, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Foreningen af offentlige anklagere, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Politiforbundet i Danmark, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Rigsadvokaten og Rigspolitiet.

Østre Landsret, Vestre Landsret, Advokatrådet, Domstolsstyrelsen, Foreningen af offentlige anklagere, Institut for Menneskerettigheder, Rigsadvokaten og Rigspolitiet havde ikke bemærkninger til direktivforslaget.

Datatilsynet har afgivet en række bemærkninger til direktivforslaget, som retter sig mod den situation, hvor direktivforslaget fandt anvendelse i Danmark og derfor ville skulle gennemføres i dansk ret.

Forordningsforslaget har endvidere været i høring hos Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Advokatrådet, Amnesty International, Danske Advokater, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Foreningen af offentlige anklagere, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Politiforbundet i Danmark, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Rigsadvokaten, Rigspolitiet.

Domstolsstyrelsen, Foreningen af offentlige anklagere, Københavns Byret, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Østre Landsret og Vestre Landsret havde ikke bemærkninger til forordningsforslaget.

Datatilsynet har afgivet en række bemærkninger til forordningsforslaget, som retter sig mod den situation, hvor forordningsforslaget fandt anvendelse i Danmark.

Det fremgår af Institut for Menneskerettigheders høringssvar bl.a., at instituttet anbefaler, at Justitsministeriet i forbindelse med Danmarks eventuelle indflydelse på forhandlingerne om forordningsforslaget arbejder for, at forslagets konsekvenser for tredjelandsstatsborgeres grundlæggende rettigheder klarlægges nærmere, således at beslutninger om begrænsning af rettighederne kan træffes på et tilstrækkeligt oplyst grundlag.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til forslagene.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side er man overordnet positivt indstillet over for direktiv- og forordningsforslagene.

Regeringen vil i de videre forhandlinger have fokus på eventuelle praktiske udfordringer forbundet med Danmarks fortsatte muligheder for – efter vedtagelsen af direktivet og forordningen – at udveksle oplysninger om tredjelandsstatsborgere med de øvrige medlemsstater.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er tidligere blevet orienteret om direktivforslaget forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 9.-10. juni 2016 og om forordningsforslaget forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. oktober 2017.

Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat om direktivforslaget den 25. februar 2016.

Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat om forordningsforslaget den 3. oktober 2017.

Dagsordenspunkt 7: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om gensidig anerkendelse af afgørelser om indefrysning og konfiskation*

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.

KOM(2016) 819 endelig

1. Resumé

Forslaget er omfattet af retsforbeholdet. Forslaget er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. december 2017 med henblik på at opnå enighed om en generel indstilling. Forslaget er en del af Kommissionens terrorfinansieringspakke, der blev fremsat på baggrund af Kommissionens handlingsplan fra 2016 om bekæmpelse af terrorfinansiering (KOM(2016) 50). Forslaget har overordnet til formål at styrke den gensidige anerkendelse af afgørelser om indefrysning og konfiskation af udbytte fra strafbart forhold. Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Forslaget har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side er man overordnet positivt indstillet over for forslaget. Fra dansk side vil der blive lagt vægt på, hvilken betydning forslaget vil have for Danmarks fremtidige samarbejde med de øvrige medlemsstater.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2016) 819 endelig af 21. december 2016 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om gensidig anerkendelse af afgørelser om indefrysning og konfiskation. Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 82, stk. 1, i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF). Forslaget er dermed omfattet af retsforbeholdet, hvilket indebærer, at forslaget ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark. Forslaget skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

* Forslaget er fremsat efter TEUF, tredje del, afsnit V. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Lissabon-Traktaten, finder derfor anvendelse, hvilket indebærer, at foranstaltningerne ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark ("retsforbeholdet").

Forslaget skal erstatte to eksisterende rammeafgørelser på området, henholdsvis Rådets rammeafgørelse 2003/577/RIA af 22. juli 2003 om fuldbyrdelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af formuegoder eller bevismateriale og Rådets rammeafgørelse 2006/783/RIA af 6. oktober 2006 om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på afgørelser om konfiskation. Danmark deltager i de to eksisterende rammeafgørelser.

Forslaget er en del af Kommissionens terrorfinansieringspakke, der blev fremsat på baggrund af Kommissionens handlingsplan fra februar 2016 om styrket bekæmpelse af terrorfinansiering. Foruden det her omhandlede forordningsforslag indeholder terrorfinansieringspakken et forslag til direktiv til strafferetlig bekæmpelse af hvidvask, som der på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. juni 2017 blev opnået en generel indstilling om.

På det uformelle rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juli 2017 blev valget af reguleringsinstrument drøftet. En række medlemsstater tilkendegav i den forbindelse, at de foretrækker, at forslaget gennemføres som et direktiv frem for en forordning. Medlemsstaterne anførte i den forbindelse, at området ikke er harmoniseret, hvorfor et direktiv tillader en mere fleksibel tilpasning til den enkelte medlemsstats nationale lovgivning og juridiske terminologi sammenlignet med en forordning, der er umiddelbart anvendelig i alle deltagende medlemsstater.

En række andre medlemsstater gav omvendt udtryk for, at de fortsat støtter en forordning som reguleringsinstrument, idet de – ligesom Kommissionen – mener, at en forordning vil have den fordel, at retsakten vil være umiddelbart anvendelig i medlemsstaterne og derfor tilvejebringe mere effektive regler.

På den baggrund konstaterede formandskabet afslutningsvis, at selv om der fortsat var et betydeligt antal medlemsstater, der støttede en forordning, var der nu omvendt så stor støtte for et direktiv, at det burde overvejes at ændre valget af reguleringsinstrument.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. oktober 2017 blev den nærmere afgrænsning af anvendelsesområdet drøftet. Der var i den forbindelse opbakning blandt størstedelen af medlemsstaterne til en udvidelse af anvendelsesområdet, som skal sikre, at forordningen finder anvendelse på afgørelser om indefrysning og konfiskation, hvor der ikke nødvendigvis er afsagt endelig straffedom.

På rådsmødet (retlige og indre anliggende) den 7.-8. december 2017 er forslaget på dagsordenen med henblik på at opnå enighed om en generel indstilling.

3. Formål og indhold

3.1. Generelt

Forordningsforslaget har overordnet til formål at styrke den gensidige anerkendelse af afgørelser om indefrysning og konfiskation af udbytte fra strafbare forhold.

Forslaget indebærer, at en medlemsstat (den udstedende medlemsstat) ved fremsendelse af en særlig attest og relevante afgørelser kan anmode en anden medlemsstat (den fuldbyrdende medlemsstat) om at indefryse eller konfiskere aktiver, der befinder sig i denne medlemsstat. Den fuldbyrdende medlemsstat er herefter forpligtet til – medmindre der foreligger en af de i forslaget nævnte afslagsgrunde – at anerkende og fuldbyrde indefrysning- eller konfiskationsafgørelsen, på samme måde som hvis den fuldbyrdende medlemsstat selv havde udstedt afgørelsen.

Kommissionen har med forslaget lagt op til at udvide området for gensidig anerkendelse af afgørelser om indefrysning og konfiskation i forhold til de eksisterende rammeafgørelser. Forslaget omfatter gensidig anerkendelse af alle typer af afgørelser om indefrysning og konfiskation, der er truffet i forbindelse med en straffesag, herunder også afgørelser om konfiskation, som træffes i forbindelse med en straffesag, hvor der ikke er sket domfældelse.

Der lægges med forslaget endvidere op til en række ændringer, der skal forbedre de nuværende rammer for gensidig anerkendelse. Forslaget indfører bl.a. klare tidsfrister samt en standardattest og en standardformular til udfyldelse af udstedelsesstaten. Der tages med forslaget også større hensyn til ofrenes rettigheder med indførsel af en særlig adgang til godtgørelse og tilbagegivelse af aktiver.

3.2 Forslagets centrale elementer

Forslaget omfatter alle overtrædelser af straffelovgivningen, men derimod ikke afgørelser om indefrysning og konfiskation, der er truffet inden for rammerne af civile eller administrative sager.

Forslaget indeholder en definition af begrebet ”afgørelse om konfiskation”, der defineres som en endelig sanktion eller foranstaltning, der er pålagt af

en domstol efter en retssag vedrørende en strafbar handling, og som medfører en fysisk eller juridisk persons endelige berøvelse af formuegoder.

En ”afgørelse om indefrysning” defineres som en retsafgørelse, der er truffet eller godkendt af en retslig myndighed med henblik på midlertidigt at forhindre, at et formuegode destrueres, ændres, flyttes, overføres eller afhændes. En eventuel afgørelse om indefrysning træffes således før en afgørelse om konfiskation for at sikre tilstedeværelsen af aktivet/pengebeløbet med henblik på eventuel efterfølgende konfiskation.

På baggrund af drøftelsen på rådsmødet den 12.-13. oktober 2017 har formandskabet fremlagt et forslag til udvidelse af bestemmelsen om forslagets anvendelsesområde. Det er hensigten med denne justering, at forordningen også skal finde anvendelse på afgørelser om indefrysning og konfiskation, der er relateret til en strafbar handling, men hvor der ikke nødvendigvis er afsagt endelig straffedom, dog altid under forudsætning af overholdelse af straffeprocessuelle garantier.

Forslaget indeholder endvidere en positivliste over strafbare handlinger, for hvilke den fuldbyrdende stat ikke kan nægte at fuldbyrde afgørelser om konfiskation eller indefrysning med henvisning til dobbelt strafbarhed.

3.3. Fremsendelse, anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om konfiskation

Det følger af forslaget, at fuldbyrdelsesstaten skal anerkende og fuldbyrde en afgørelse om konfiskation uden yderligere formaliteter og træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse på samme måde, som hvis der var tale om en afgørelse om konfiskation, der var truffet af fuldbyrdelsesstaten selv. Kun hvis der foreligger en af de afslagsgrunde, der er udtømmende oplyst i forslaget, kan fuldbyrdelsesstaten afvise at anerkende og fuldbyrde en afgørelse om konfiskation.

3.4. Fremsendelse, anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om indefrysning

Forslagets regler om fremsendelse, anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om indefrysning svarer i nogen grad til forslagets regler om konfiskation.

Forslaget fastsætter dog betingelser for udstedelse og fremsendelse af en afgørelse om indefrysning, herunder bl.a. at udstedelsen af afgørelsen er nødvendig og forholdsmæssig med henblik på midlertidigt at forhindre destruktion, ændring, flytning, overførsel eller afhændelse af formuegoder,

som kan tjene til efterfølgende konfiskation.

Det gælder endvidere særligt, at en afgørelse om indefrysning skal ledsages af en anmodning om konfiskation eller indeholde en instruks om, at formuegodet skal forblive i fuldbyrdelsesstaten, indtil der foreligger en anmodning om konfiskation.

3.5. Almindelige bestemmelser

Forslaget indeholder almindelige bestemmelser om, hvilken medlemsstats lovgivning der finder anvendelse på fuldbyrdelsen af afgørelsen, om kommunikation mellem myndighederne i medlemsstaterne, om forvaltning og disponering over indefrosne og konfiskerede formuegoder og om den særlig privilegerede adgang til godtgørelse og tilbagegivelse, som forslaget sikrer ofrene.

3.6. Afsluttende bestemmelser

I forslaget er der fastsat afsluttende bestemmelser om bl.a. indsamling af statistik, Kommissionens delegerede beføjelser og ikrafttræden.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har anført, at den grænseoverskridende efterforskning af kriminelle aktiviteter kan foregå i flere medlemsstater. Derimod finder retsforfølgningen og de retlige aktiviteter, der fører til konfiskation, normalt kun sted i én medlemsstat, hvorfor konfiskationsprocedurer i hovedsagen er nationale. Kommissionen vurderer dog, at den grænseoverskridende dimension indføres, når der skal ske fuldbyrdelse af f.eks. en konfiskationsafgørelse i en anden medlemsstat. Konfiskation af aktiver kræver på denne baggrund et effektivt grænseoverskridende samarbejde blandt medlemsstaterne, hvilket kan sikres ved gensidig anerkendelse af nationale afgørelser om konfiskation.

Kommissionen vurderer således, at gensidig anerkendelse af medlemsstaternes afgørelser er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da det ikke kan opnås af medlemsstaterne hver for sig.

Det er – af de af Kommissionen anførte grunde – regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Rådets rammeafgørelse 2003/577/RIA af 22. juli 2013 om fuldbyrdelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af formuegoder eller bevismateriale og Rådets rammeafgørelse 2006/783/RIA af 6. oktober 2006 om gensidig anerkendelse på afgørelser om konfiskation er gennemført i dansk ret ved lov nr. 1434 af 22. december 2004 om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union, jf. lovbekendtgørelse nr. 213 af 22. februar 2013, som ændret ved lov nr. 377 af 27. april 2016.

Efter reglerne i denne lov kan strafferetlige afgørelser om bl.a. beslaglæggelses- og bevissikringskendelser og konfiskation, der er truffet i andre medlemsstater, fuldbyrdes i Danmark. Da loven gennemfører de ovennævnte rammeafgørelser, er den ligeledes baseret på et princip om gensidig anerkendelse.

Den foreslåede forordning skal træde i stedet for, og dermed erstatte, disse to eksisterende rådsafgørelser, som Danmark deltager i, da de er vedtaget før Lissabon-Traktaten.

De to rammeafgørelser vil som udgangspunkt fortsat finde anvendelse i de medlemsstater, der ikke er bundet af den foreslåede forordning, herunder Danmark. Det er således udgangspunktet, at retsakter, der er vedtaget inden Lissabon-Traktatens ikrafttræden, og som ophæves eller helt erstattes af nye retsakter, der er omfattet af retsforbeholdet, og som Danmark derfor ikke deltager i, fortsat finder anvendelse for Danmark.

Dette udgangspunkt kan dog fraviges. De andre medlemsstater vil således kunne beslutte, at en ophævet eller helt erstattet retsakt ikke længere skal være gældende for eller finde anvendelse i Danmark, hvis den nye retsakt ellers måtte blive uanvendelig for de andre medlemsstater. Dette må forventes at være tilfældet i denne sag i forhold til de eksisterende rammeafgørelser. Hertil kommer, at hvis Danmark kommer til at stå tilbage som den eneste medlemsstat, der fortsat er bundet af en gammel retsakt vedrørende politimæssigt og strafferetligt samarbejde, der bygger på princippet om gensidig anerkendelse, vil den gamle retsakt ikke i praksis have nogen virkning i forhold til Danmark. Dette vil være tilfældet, hvis Irland tilvælger den nye forordning efter deres opt-in.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget er som nævnt fremsat efter TEUF artikel 82, stk. 1, og er således omfattet af det danske retsforbehold. Forslaget har derfor ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Det kan dog ikke udelukkes, at forslaget vil medføre, at den nationale implementering af Rådets rammeafgørelse 2003/577/RIA af 22. juli 2013 om fuldbyrdelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af formuegoder eller bevismateriale og Rådets rammeafgørelse 2006/783/RIA af 6. oktober 2006 om gensidig anerkendelse på afgørelser om konfiskation vil skulle ændres. Dette vil skulle afklares nærmere, når forslaget eventuelt vedtages.

Økonomiske konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ikke økonomiske konsekvenser, idet forslaget er omfattet af det danske retsforbehold.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Det må forventes, at en vedtagelse af forslaget vil medføre en svækkelse af Danmarks samarbejde med de øvrige medlemsstater på området for anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om indefrysning og konfiskation, hvis de eksisterende rammeafgørelser ikke længere finder anvendelse for Danmark eller bliver praktisk uanvendelige.

8. Høring

Sagen har været i skriftlig høring i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. november 2017.

Forslaget har været i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Sø- og Handelsretten, Præsidenterne for byretterne, Advokatrådet, Amnesty International, Danske Advokater, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af Offentlige Anklagere, Handelshøjskolen i København (Juridisk Institut), Handelshøjskolen i

Aarhus (Juridisk Institut), Institut for Menneskerettigheder, Kriminalpolitisk Forening (KRIM), Københavns Universitet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Politiforbundet, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Aalborg Universitet (Juridisk Institut) og Aarhus Universitet (Juridisk Institut).

Institut for Menneskerettigheder, Politiets Efterretningstjeneste (PET), Dommerforeningen, Datatilsynet, Byretterne, Domstolsstyrelsen, Sø- og Handelsretten, Østre Landsret, Vestre Landsret og Politiforbundet har afgivet høringssvar, men har ikke haft bemærkninger til forslaget.

Rigsadvokaten og Advokatrådet har afgivet høringssvar med bemærkninger til forslaget. De fremsendte bemærkninger er nærmere beskrevet nedenfor.

8.1. Rigsadvokatens høringssvar

Rigsadvokaten har i forbindelse med afgivelse af høringssvar hørt Statsadvokaten for International og Økonomisk Kriminalitet (SØIK) om, hvor ofte SØIK anvender Rådets rammeafgørelser 2003/566/RIA og 2006/783/RIA.

SØIK har oplyst, at i forbindelse med straffesager, hvor det skønnes relevant, bliver der foretaget en finansiel efterforskning med henblik på at spore udbyttet fra den begåede kriminalitet. Som led i den finansielle efterforskning vil der ofte være behov for, at SØIK forsøger at beslaglægge og konfiskere aktiver, der er placeret uden for Danmarks grænser.

Som eksempel på anvendelse af rammeafgørelse 2003/577/RIA henviser SØIK til sagen om formodet svindel med udbytteskat til over 12 mia. kr., hvor langt hovedparten af de, på nuværende tidspunkt, beslaglagte aktiver er gennemført efter brug af denne rammeafgørelse. SØIK fremhæver endvidere en sag fra 2011 vedrørende narkotikakriminalitet, hvor der ved anvendelse af rammeafgørelse 2006/783/RIA skete konfiskation af 18 lejligheder i Bulgarien, en lejlighed i Portugal samt en slæbebåd og en lejlighed i Spanien.

Rigsadvokaten oplyser endvidere, at SØIK samlet set har vurderet, at rammeafgørelserne anvendes 10-15 gange årligt. SØIK har ligeledes vurderet, at der gennem de senere år har været et øget behov for at gøre brug af rammeafgørelserne. SØIK bemærker endvidere, at den foreslåede forordning – som anført i grund- og nærhedsnotatet – vil træde i stedet for og dermed

erstatte de to eksisterende rammeafgørelser, og at rammeafgørelserne på denne baggrund vil miste deres praktiske betydning.

8.2. Advokatrådets hørings svar

Advokatrådet anfører i sit hørings svar, at rækkevidden af definitionen i forslaget artikel 2, nr. 4, af begrebet ”formuegoder” er meget vidtgående og uklar. Advokatrådet bemærker i den forbindelse, at konfiskation også vil kunne finde sted hos udenforstående tredjemænd og i straffesager, hvor der ikke er sket domfældelse, f.eks. fordi gerningsmanden ikke kan findes. Advokatrådet henviser til, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har fastslået, at konfiskation, hvor der ikke er sket domfældelse, ikke er i strid med EMRK artikel 6, såfremt effektive proceduregarantier er overholdt. Ifølge Advokatrådet kan dette imidlertid være vanskeligt for fuldbyrdelseslandet at sikre, når kendelserne i princippet skal lægges uprøvet til grund, dog med forbehold for afvisningsgrundene i forslaget artikel 9. På denne baggrund mener Advokatrådet, at forslaget artikel 9 bør suppleres med en ny afvisningsgrund.

I relation til forslaget artikel 9 anfører Advokatrådet endvidere, at det fra et retssikkerhedsmæssigt synspunkt bør gøres klarere, hvad der forstås ved ”godtroende tredjemand” i forslaget artikel 9, litra e, hvorefter fuldbyrdelseslandet kan afslå fuldbyrdelse under henvisning til, at en godtroende tredjemands rettigheder efter fuldbyrdelseslandets lovgivning gør det umuligt at fuldbyrde afgørelsen om konfiskation. Advokatrådet finder, at en sådan indsigelse fra en godtroende tredjemand burde have været rejst i udstedelseslandet ved, at den godtroende tredjemand blev tilsagt til den retssag, hvor spørgsmålet om konfiskation skal afgøres. Advokatrådet mener i tilknytning hertil, at bestemmelsen ligeledes bør suppleres med en mulighed for godtroende tredjemænd for at blive tilsagt til behandlingen af spørgsmålet i fuldbyrdelseslandet.

Advokatrådet bemærker endvidere, at fuldbyrdelsesmyndigheden i henhold til forslaget artikel 21 skal meddele afgørelsen om indefrysning til den person, der er genstand for afgørelsen og til godtroende tredjemænd, som kan være påvirket af indefrysningen. Udstedelsesmyndigheden kan dog anmode om fortrolighed i et begrænset tidsrum. Denne tidsperiode bør efter Advokatrådets opfattelse afgrænses nærmere i forslaget henset til den gene, der kan være forbundet med at få indefrosset penge eller varer i en normal samhandel.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Formandskabet har tidligere tilkendegivet, at man forventer en generel indstilling til forslaget i Rådet inden udgangen af 2017.

Spørgsmålet om reguleringsinstrument blev drøftet på et møde i Coreper II den 25. oktober 2017, hvor formandsskabet konstaterede, at situationen er fastlåst, idet der er blokerende mindretal for såvel en direktivløsning som en forordningsløsning. På arbejdsgruppeniveau har man sideløbende arbejdet med en præcisering af forordningsteksten.

Hensigten er dog fortsat at opnå en generel indstilling i Rådet inden udgangen af 2017, og forslaget er derfor på dagsordenen med henblik på at opnå enighed herom.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side er man overordnet positivt indstillet over for forslaget. Regeringen vil i de videre forhandlinger have fokus på, hvordan Danmark efter vedtagelsen af forordningen kan opretholde et effektivt samarbejde på området med de øvrige medlemsstater.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. oktober 2017.

Dagsordenspunkt 8: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om rammer for forebyggende rekonstruktion, muligheden for en ny chance og foranstaltninger med henblik på mere effektive procedurer for rekonstruktion, insolvensbehandling og gældssanering og om ændring af direktiv 2012/30/EU

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM(2016) 723 endelig

1. Resumé

Forslaget er ikke omfattet af retsforbeholdet. Forslaget er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. december 2017 med henblik på en politisk drøftelse. Forslaget har bl.a. til formål at undgå unødvendige konkurser samt at fjerne hindringer for f.eks. frie kapitalbevægelser og etableringsfriheden forårsaget af forskelle mellem medlemsstaternes regler om rekonstruktion mv. Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Forslaget må umiddelbart forventes at kræve visse tilpasninger af dansk lovgivning. Forslaget vil kunne have statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser, men det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at opgøre sådanne eventuelle konsekvenser. Siden fremsættelsen af direktivforslaget i november 2016 har forslaget været genstand for teknisk-juridiske drøftelser i en arbejdsgruppe i rådsregi. Der udestår fortsat afklaring af en række spørgsmål vedrørende den tilsigtede rækkevidde og fortolkning af direktivforslaget, hvorfor regeringens overvejelser om forslaget heller ikke er afsluttet. Regeringen er dog som udgangspunkt positivt indstillet over for de overordnede mål med forslaget.

2. Baggrund

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 53 og 114 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF). Artikel 53 omhandler bl.a. samordning af medlemsstaternes lovgivning om adgang til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed. Artikel 114 omhandler harmonisering af medlemsstaternes lovgivninger vedrørende det indre markeds funktion. Direktivforslaget er dermed ikke omfattet af det danske retsforbehold. Forslaget skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Siden fremsættelsen af direktivforslaget i november 2016 har forslaget været genstand for teknisk-juridiske drøftelser i en arbejdsgruppe i rådsregi. Der udestår fortsat afklaring af en række spørgsmål vedrørende den tilsligtede rækkevidde og fortolkning af direktivforslaget.

Det forventes, at formandskabet vil lægge op til, at Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. december 2017 udstikker overordnede politiske retningslinjer vedrørende nogle få udvalgte emner til brug for arbejdsgruppens videre arbejde, jf. nærmere nedenfor under pkt. 10.

3. Formål og indhold

Følgende gennemgang baserer sig på Kommissionens oprindelige forslag fra november 2016, da der ikke siden er fremlagt et samlet revideret forslagsudkast. (Formandskabet har dog den 31. oktober 2017 fremsendt et udkast til en revideret formulering af nogle få af direktivforslagets indledende bestemmelser).

Formålet med direktivforslaget angives overordnet at være at fjerne hindringer for f.eks. frie kapitalbevægelser og etableringsfriheden forårsaget af forskelle mellem medlemsstaternes regler om rekonstruktion, gældssanering mv. Kommissionen henviser derudover bl.a. til, at de foreslåede regler generelt skal tjene til at forbedre investeringsmuligheder, undgå unødvendige konkurser, fremme iværksætterkultur mv.

Direktivforslaget har tre hoveddele:

- 1) Skyldners adgang til forebyggende rekonstruktion
- 2) Gældssanering mv. for forgældede iværksættere ("en ny chance")
- 3) Effektivisering af rekonstruktions-, insolvens- og gældssaneringsprocedurer

Nr. 1) Forslagets bestemmelser om adgang til forebyggende rekonstruktion går ud på, at medlemsstaterne skal sikre, at skyldnere i økonomiske vanskeligheder ved sandsynlighed for insolvens har adgang til en effektiv ordning for forebyggende rekonstruktion, som giver skyldneren mulighed for at rekonstruere sin gæld eller virksomhed og undgå insolvens mv. Forslaget indeholder i den forbindelse bl.a. bestemmelser om

- suspension af kreditorforfølgning af skyldneren under rekonstruktionsforhandlingerne,
- beskyttelse af ny finansiering mv.,
- vedtagelse og stadfæstelse af en rekonstruktionsplan,

- klage over planen mv.

Nr. 2) Forslagets bestemmelser om gældssanering mv. for forgældede iværksættere ("en ny chance") går ud på, at medlemsstaterne sikrer, at håbløst gældsatte iværksættere vil kunne opnå fuld gældssanering efter de foreslåede regler. Medlemsstater, hvor fuld gældssanering er betinget af iværksætterens delvise tilbagebetaling af gælden, sikrer, at betalingsforpligtelsen er baseret på iværksætterens individuelle situation mv. Forslaget indeholder desuden bl.a. bestemmelser om

- gældssaneringsperioden, der som udgangspunkt ikke må være over 3 år,
- ophør af forbud mod start af virksomhed e.l., der har forbindelse med iværksætterens gældsætning mv.

Nr. 3) Forslagets bestemmelser om effektivisering af rekonstruktions-, insolvens- og gældssaneringsprocedurer omhandler bl.a.

- grund- og efteruddannelse af relevante repræsentanter for myndigheder og insolvensbehandlere mv.,
- hurtig håndtering af sager om f.eks. rekonstruktion og insolvens ved retslige myndigheder,
- beskikkelse af og tilsyn med insolvensbehandlere mv. inden for rekonstruktion og insolvens mv.

Af andre emner kan nævnes, at forslaget indeholder bestemmelser, hvorefter medlemsstaterne skal sikre, at skyldnere og iværksættere har adgang til såkaldte "Early Warning"-værktøjer, som kan hjælpe med tidligt at afsløre en forværring af deres økonomiske situation.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Det er Kommissionens opfattelse, at direktivforslaget respekterer nærhedsprincippet.

Det anføres således bl.a. i forslaget, at på grund af de mange forskelle mellem de nationale regler for rekonstruktion og "en ny chance" i EU er det yderst usandsynligt, at medlemsstaterne enkeltvis vil være i stand til at sikre

den generelle sammenhæng mellem deres egen og andre medlemsstaters insolvenslovgivning.

Særligt for så vidt angår muligheden for ”en ny chance” skelner Kommissionen mellem fysiske personer, der er iværksættere henholdsvis forbrugere. Kommissionen fremhæver, at iværksættere konstant søger nye kilder til investering (ofte på tværs af landegrænser), mens forbrugere hælder til lokal finansiering (lån fra lokale banker). Kommissionen anfører på den baggrund, at forbrugeres overgældsætning først bør håndteres på nationalt plan, men anfører samtidig, at medlemsstaterne kan overveje at anvende de samme gældssaneringsprincipper på alle fysiske personer.

Det er på det foreliggende grundlag regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

For så vidt angår rekonstruktion indeholder konkursloven regler om rekonstruktionsbehandling ved skifteretten. En skyldner, der er insolvent, skal ifølge loven tages under rekonstruktionsbehandling, når det begæres af skyldneren eller en fordringshaver.

En rekonstruktion skal ifølge loven mindst indeholde et af følgende elementer: Tvangsakkord – der f.eks. kan gå ud på procentvis nedsættelse eller bortfald af fordringer mod skyldneren – eller virksomhedsoverdragelse.

Derudover indeholder konkursloven bl.a. regler om drøftelser og afstemning om rekonstruktionsforslag, regler om begrænsninger i adgangen til under rekonstruktionsbehandlingen at søge fyldestgørelse i skyldnerens aktiver samt regler om beskikkelse af en eller flere rekonstruktører, der i samarbejde med skyldneren skal undersøge mulighederne for at rekonstruere den nødlidende virksomhed.

Konkursloven indeholder endvidere regler om gældssanering for fysiske personer. Skifteretten kan under nærmere angivne betingelser afsige kendelse om gældssanering efter skyldners begæring, hvis skyldneren godtgør, at skyldneren ikke er i stand til – og inden for de nærmeste år ingen udsigt har til – at kunne opfylde sine gældsforpligtelser, og det må antages, at gældssanering vil føre til en varig forbedring af skyldnerens økonomiske forhold.

En kendelse om gældssanering kan ifølge konkursloven bl.a. gå ud på bortfald eller nedsættelse af skyldnerens gæld.

For så vidt angår insolvensprocedurer mv. er der i konkursloven fastsat regler med henblik på at sikre hurtig og effektiv behandling af konkursboer og rekonstruktioner. Således følger det f.eks. af konkursloven, at kurator skal fremme et konkursbos behandling mest muligt, ligesom skifteretten kan pålægge kurator at foretage det fornødne til at fremme boets behandling og slutning inden for en af skifteretten fastsat frist. På samme måde er der for rekonstruktioner fastsat en række tidsfrister, som skal sikre sagens fremme.

I konkursloven er desuden fastsat nærmere regler for skifterettens beskikelse og afsættelse mv. af kuratorer og rekonstruktører.

For så vidt angår ”Early Warning”-værktøjer bemærkes, at sådanne i Danmark er indført til brug for små og mellemstore virksomheder. Early Warning giver gratis, uvildig og fortrolig vejledning til virksomheder i krise. Indsatsen er imidlertid ikke reguleret i lov.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af direktivforslaget forventes umiddelbart at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Herunder forventes forslaget umiddelbart at medføre et behov for at ændre konkursloven. Det gælder formentlig særligt i forhold til de foreslåede regler om en skyldners adgang til forebyggende rekonstruktion.

Derudover vil forslaget muligvis nødvendiggøre tilpasninger i selskabsloven – både i forhold til en indførelse af nærmere regler om ledelsens pligter samt i forhold til at sikre mulighed for at fravige en række af selskabslovens regler i forbindelse med rekonstruktion i henhold til direktivforslaget. En vedtagelse af forslaget vil endelig kræve lovændringer i forhold til indførelse af regulering vedrørende Early Warning.

Økonomiske konsekvenser

I forhold til statsfinansielle konsekvenser er den foreløbige vurdering, at forslaget vil kunne have statsfinansielle konsekvenser. Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at opgøre sådanne eventuelle konsekvenser.

I forhold til de erhvervsøkonomiske konsekvenser kan det ikke udelukkes, at flere af de foreslåede ændringer vil kunne indebære økonomiske konsekvenser for erhvervslivet. Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at opgøre sådanne eventuelle konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at have andre konsekvenser eller at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Sagen har været i skriftlig høring i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. november 2017.

Direktivforslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Vestre Landsret, Østre Landsret, Sø- og Handelsretten, Samtlige byretter, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Aarhus Universitet, Juridisk Institut, Aalborg Universitet, Juridisk Institut, ADIPA, Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ATP-huset, Autobranchens Handels- og Industriforening, Business Danmark, Bygherreforeningen, Centralorganisationernes Fællesudvalg, Danish Venture Capital and Private Equity Association, Danmarks Aktionærforening, Danmarks Almene Boliger, Danmarks Eksportforening, Danmarks Energi, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Forsikringsmæglere og Forsikringsagenturer (FDFA), Dansk Metal, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk InkassoBrancheforening, Dansk Kredit Råd, Dansk Told og Skatteforbund, Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Insolvensadvokater, Danske Regioner, Danske Revisorer, Danske Speditører, Datatilsynet, Det Faglige Hus, DJØF, Ejendomsforeningen Danmark, EKF Eksport Kredit Fonden, Erhvervsstyrelsen, Fagligt Fælles Forbund (3F), Finans og Leasing, Finans-forbundet, Finansiell Stabilitet, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finanstilsynet, Fondsmæglerforeningen, Forbrugerrådet, Forenede Danske Motorejere (FDM), Forsikring & Pension, Forsikringsmæglerforeningen, Frie Funktionærer, FSR – danske revisorer, FTF, Garantifonden for indskydere og investorer, Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere, Grundejerners Landsorga-

nisation, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen IDA, Institut for Menneskerettigheder, Investeringsfundsbranchen (IFB), Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte, Kommunernes Landsforening, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kooperationen, Kristelig Arbejdsgiverforening (KA), Kristelig Fagbevægelse, Kuratorforeningen, Københavns Universitet, Det Juridiske Fakultet, Landbrug og Fødevarer, Landsorganisationen Danmark, Lederne, Lejernes Landsorganisation, Liberale Erhvervs Råd, Lokale Pengeinstitutter, Lønmodtagerne Garantifond, Politi-forbundet, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Regionale Bankers Forening, Retspolitisk Forening, SKAT, Syddansk Universitet, Juridisk Institut, Søfartsstyrelsen, VP securities.

Justitsministeriet har modtaget høringsvar fra:

Sø- og Handelsretten, Domstolsstyrelsen, Advokatrådet, Dansk Industri, Finans Danmark, FSR – danske revisorer, Håndværksrådet og Lønmodtagerne Garantifond.

De indkomne høringsvar, der blev oversendt den 7. april 2017, drejer sig overvejende om de foreslåede nye regler om forebyggende rekonstruktion.

Høringsparterne er generelt positivt stillet over for direktivforslaget og de bagvedliggende formål.

Af konkrete opmærksomhedspunkter mv., som høringsparterne har peget på, kan bl.a. fremhæves følgende:

- Forståelsen af direktivforslaget giver på nogle punkter anledning til tvivl, hvilket bør afklares i det videre forløb – det gælder f.eks. i forhold til kreditorers rettigheder under skyldnerens rekonstruktionsbehandling.
- I forlængelse heraf giver det anledning til tvivl, hvordan sikrede kreditorer – herunder panthavere – stilles efter direktivforslaget sammenlignet med dansk ret. I høringen gives der i den forbindelse bl.a. udtryk for, at hvis sikrede kreditorer opnår en ringere retsstilling end efter dansk ret, vil det bl.a. kunne have som konsekvens, at danske virksomheders muligheder for bank- og realkreditfinansiering mod sikkerhedsstillelse på sigt vil forringes.
- De foreslåede regler om, at en rekonstruktionsbehandling som udgangspunkt udelukker anden kreditorforfølgning, bør ikke på urimelig måde gribe ind i aftaleforhold mellem skyldneren og banker,

f.eks. i forhold til en uudnyttet kredit. I høringen gives der i den forbindelse bl.a. udtryk for, at usikkerhed om sådanne løbende bankmellemværender tilsvarende på sigt kan forringe danske virksomheders muligheder for finansiering.

- Der efterlyses klare kriterier – og vide rammer – for, hvornår der efter direktivforslaget kan/skal beskikkes en ”bobehandler” (rekonstruktør), der bistår under rekonstruktionsbehandlingen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er som udgangspunkt positivt indstillet over for de overordnede mål med direktivforslaget. Der udestår dog fortsat afklaring af en række spørgsmål vedrørende den tilsigtede rækkevidde og fortolkning af direktivforslaget, hvorfor regeringens overvejelser om forslaget heller ikke er afsluttet.

Langt hen ad vejen synes sagen således endnu ikke klar til politisk drøftelse, hvilket bl.a. skal ses i lyset af, at der er tale om et juridisk-teknisk vanskeligt direktivforslag. Når det alligevel forventes, at der vil blive lagt op til en drøftelse på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. december 2017, skyldes det navnlig, at der formentlig er et ønske om at markere, at sagen fortsat har prioritet.

Det forventes således, at formandskabet vil lægge op til, at Rådet udstikker overordnede – og for Danmarks vedkommende så vidt ses ukontroversielle – politiske retningslinjer vedrørende nogle få udvalgte emner til brug for de videre drøftelser på arbejdsgruppeniveau.

Formandskabet forventes for det første at lægge op til, at medlemsstaterne tilslutter sig den overordnede tilgang i direktivforslagets regler om rekonstruktion, hvorefter der er mulighed for, at et flertal af kreditorer ved afstemning kan vedtage en rekonstruktionsplan. Der udestår fortsat afklaring af en række spørgsmål om, hvad den foreslåede ordning nærmere indebærer. Formandskabets oplæg synes dog umiddelbart kun at udtrykke en overordnet, principiel opbakning til, at den foreslåede ordning kan omfatte afstemningsregler. Hertil kan bemærkes, at også den danske konkurslov har

en række regler om afstemning om et rekonstruktionsforslag. Regeringen forventes på den baggrund at ville kunne tilslutte sig formandskabets oplæg på dette punkt.

Formandskabet forventes for det andet at lægge op til, at medlemsstaterne tilslutter sig, at den maksimale afdragsperiode for gældssanering efter direktivforslaget som udgangspunkt skal være tre år. Også på dette punkt er formandskabets oplæg dog ret overordnet og fleksibelt. Det synes således at være forudsat, at der er mulighed for at fastsætte en længere gældssaneringsperiode, hvor det vil være "passende". Regeringen forventes på den baggrund som udgangspunkt at ville kunne tilslutte sig formandskabets oplæg på dette punkt, men vil under alle omstændigheder arbejde for, at forslaget også her efterlader rimelig fleksibilitet til medlemsstaterne.

Endelig forventes formandskabet at lægge op til, at medlemsstaterne generelt tilslutter sig behovet for fleksibilitet for medlemsstaternes implementering i relation til direktivforslagets bestemmelser og principper om, hvorvidt det konkret vurderes at være realistisk at gennemføre en rekonstruktion, og om effektivisering af insolvensprocedurer mv. Regeringen kan generelt tilslutte sig – også for de nævnte punkter – at direktivforslaget efterlader Danmark fleksibilitet i forhold til at opretholde og gennemføre nationale regler.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat den 7. april 2017. Sagen er endvidere forelagt den 2. juni 2017 forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. juni 2017.